

УДК 316; 155.922

Клімчук В. – ст. гр. СР-42

Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка

ПРОБЛЕМА ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ У СУСПІЛЬСТВО

Науковий керівник: к.пед.н., доц. Парфанович І.І.

Суспільство постійно рухається у напрямку власного вдосконалення. Щоденно ми чуємо про нові наукові і технічні відкриття. Проте, не дивлячись на позитивну динаміку суспільного і наукового розвитку у світі та в Україні зокрема, постійно зростає кількість дітей з різними психічними вадами та аномаліями. Великий відсоток серед них займають діти із затримкою психічного розвитку (ЗПР), яких часто позначають як «діти з мінімальною дисфункцією мозку» або «діти з труднощами у навчанні». Згідно з міжнародною класифікацією захворювань і поведінкових розладів, ЗПР являється граничною розумовою відсталістю, при якій коефіцієнт інтелекту знаходиться у межах 70-80%.

Загалом, ЗПР – це порушення нормального темпу психічного розвитку, за якого окремі психічні функції, такі як мислення, пам'ять, увага, емоційно-вольова сфера, відстають у розвитку, відносно встановлених вікових норм. Причини виникнення ЗПР різноманітні: киснева недостатність плоду, недоношеність дитини, генетична схильність до захворювання, органічні ураження мозку, сильний токсикоз у матері при виношуванні немовляти, алкогольна і наркотична залежність батьків тощо. Усі ці чинники можуть спричинити виникнення ЗПР у дитини як до, так і після її народження.

Діти із ЗПР у ранньому віці починають значно пізніше ходити і розмовляти, порівняно зі своїми однолітками. Гальмується їхній фізичний розвиток, який характеризується недостатнім зростом та масою тіла. З часом, ознаки ЗПР стають значно помітнішими. Особливо гостро вони проявляються у молодшому шкільному віці, коли дитина вперше стикається зі шкільними завданнями та дисциплінарними вимогами. Адже, дитина з ЗПР через свою інфантильність, тобто наявність рис, характерних для дітей значно молодшого віку, не може контролювати власної поведінки, часто діє під впливом емоційних бажань, порушує дисципліну на уроках, відмовляється здійснювати навіть елементарні інтелектуальні зусилля, надаючи перевагу ігровій, а не навчальній діяльності. З урахуванням того, що у дітей даної категорії малий об'єм пам'яті, нерозвинене мислення, погане просторово-часове сприйняття, вони не здатні засвоювати велику кількість інформації, часто не розуміють висловів своїх опонентів, їм важко дається оволодіння навиками читання і, особливо, письма. Діти із ЗПР не люблять спілкуватися з однолітками та дорослими, орієнтуючись на самотницький спосіб життя, який багатьма науковцями розглядається як засіб збереження спокою і статичності.

Таким чином, діти, які мають ЗПР, не можуть ефективно інтегруватися у суспільне життя. Це пояснюється як особливостями їхнього стану, так і ставленням соціуму до людей з психічними вадами. Нажаль, у суспільстві поширена тенденція неприйняття і приниження людей, які мають проблеми у психічному здоров'ї. Досить посилено це проявляється у взаємостосунках між дітьми з нормальним психічним розвитком і дітьми, які мають ЗПР. Здорові діти часто проявляють до однолітків із ЗПР зневагу і призріння. Як наслідок, відбувається взаємне відчуження суспільства від дітей із ЗПР та самих дітей від оточуючого світу.